

פרשת וילך

שובה ישראל עד ה' אלהיך (הושע יד, ב)

הנה רבי שמעון בר יוחאי (בזוה"ק פר' קרח דף קעח.) פירש לרבי אלעזר בנו על פסוק (קהלת ט, י) "כי אין מעשה וחשבון ודעת וחכמה בשאול", לומר שאין החשבון אלא בעולם הזה. וזה הלשון שם: "דבכל ליליא ולייליא עד לא ישכב ועד לא נאים בעי בר נש למעבד חושבנא מעובדי דעבד כל ההוא יומא ויתוב מנייהו ויבעי עלייהו רחמי וכו'. ואילין אקרון מארי דחושבנא". עוד נאמר בזוהר (פרשת ויחי דף רכ.) "אבל זכאי חסידי, בכל יומא ויומא מסתכלי בליביהו כאילו ההוא יומא מסתלקי מעלמא, ועבדין תיובתא שלימתא קמי מאריהון", זכאה חולקהון בעלמא דין ובעלמא דאתי. ע"כ. וכתב מהר"א פאפו בפלא יועץ (מערכת תשובה) שעל זה הזהירה תורה "לא תלין נבלתו" שלא ילין עם החטא כי נבילה הוא. עוד כתב "שהשב תיכף באותו יום, בנקל יוכל לתקן מעוותו שדומה לדיו לחה שבנקל יוכל להמחק ולהקנח, לא כן כשהיא יבישה. ואם לא שב באותו יום לפחות ישוב ב'יום השישי' שבאותו שבוע שגם הוא זמן תשובה. ע"כ.

ובזה פירשו מ"ש בגמרא (חולין קה.): אמר שמואל אנא להא מילתא חלא בר חמרא לגבי אבא, דאילו אבא הוה "סייר נכסיה" תרי זמני ביומא, ואנא לא סיירנא אלא חד זימנא. שהכונה לענין "סיור ובדיקת מעשיו". שאביו היה בודק בבוקר ובערב, ואילו הוא רק פעם אחת. (ילקוט הגרשוני ח"ב על אגדות הש"ס, חולין שם) וה' יזכנו. ובאמת היצר הרע מטריד את האדם שלא ידע מענין הזה של מארי דחושבנא. ואם כבר יודע, מטרידו ומשכיחו. ולכן צריך סיעתא דשמיא לזכות לא לאבד הדבר החשוב הזה בחיינו להיות "עושה חשבון" יום יום. ורבינו יונה כתב ב"יסוד התשובה" לעשות ג' פעמים ביום: בבוקר בהקיצו, ולפני אכילת שחרית, ולפני אכילת ערבית. ע"ש. וב"אגרת הרמב"ן" כתב לפשפש "בבוקר ובערב". והנה בזוהר כתב כל לילה, והאל יתברך יתן לנו כח לעשות זאת.

והחיד"א בעבודת הקודש (אות רמג) כתב: "חודש אלול זמן תשובה לכל הוא. ויזהר לפשפש במעשיו. וטוב וישר שבכל לילה קודם שישן, טרם אמירת וידוי יפשפש ויחפש דרכיו ובמעשיו באותו יום, ויתודה וישוב. וכן יעשה מראש חודש אלול עד יום הכיפורים. והיה צריך לעשות כן כל ימיו בכל לילה כמעשה הצדיקים קראו בשמותם מארי דחושבנא. ולפחות כה יעשה בארבעים יום הנוראים הללו". ע"כ.

ונראה שאם יצר הרע מונעו מלעשות כן באורך, אזי יעשה כן "בקיצור" כלומר תוך איזה רגעים, ואולי עי"ז יוכל אח"כ להתחזק בדבר יותר. וה' לא ימנע טוב להולכים בתמים.

מקור: הרב אלעזר רז שליט"א